

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Beeskerek (Nagybeeskerek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

KEDD, 1944 FEBRUAR 8.

Előfizetésben:

73. évfolyam 31. szám

Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

A berlini finn követ hazautazott

Helsinki, febr. 7.

Helsinkiből jelentik, hogy Kivimäki berlini finn követ látogatásra Finnországba érkezett.

Veszedelemes az indiai éhínség

Ankara, febr. 7.

Washingtoni Reuter-jelentés szerint a Washington Star úgy véli, hogy az indiai éhínség veszélyezteteti szövetségesek burmai hadjáratát. Az Indiából érkező jelentések egyébként megállapítják, hogy a bengáliai éhínség nem enyhül. Kalkutta főpolgármestere kijelentette, hogy Bengália borzalmas időnek néz elébe. A halandósági szám egyre emelkedik. Ez az arány ijesztő méreteket ölt majd, ha beköszönt a téli időjárás.

Kihallgatás a pápánál

Vatikánváros, febr. 7.

Vatikánvárosból jelentik, hogy a pápa magánkihallgatáson fogadta Barcenás spanyol nagykövetet.

India kormányzói értekezletet tartanak

Ankara, febr. 7.

Delhi rádióállomása jelenti, hogy a tizenegy indiai tartomány kormányzója, az alkirály meghívására Ujdelhibe utazik megbeszélésekre. A tárgyalásokon valószínűleg az indiai politikai helyzet problémáit vitatják meg, különös tekintettel szabad India ideiglenes kormányának Angliához és az USA-hoz intézett hadüzenetére. Miután India minden részében növekszik a britellenes mozgalom, úgy tudják, hogy az értekezleten elővigyázatossági intézkedésképpen az indiai tartományokban kihirdetik a haditörvénykezést.

Dean tábornok Moszkvába utazik

Madrid, febr. 7.

Londoni hír szerint a Moszkvába küldendő amerikai katonai bizottság vezetőjévé Dean tábornokot nevezték ki.

Az Actio Catholika nem foglalkozik politikával

Velence, febr. 7.

Olaszország templomaiban legutóbb felolvasták az Actio Catholica igazgatójának, Colli pármái püspöknek pásztorlevelét, amelyben hangoztatja, hogy egyetlen irásában vagy nyilatkozatában sem említette a fasizmust vagy a köztársaságot. Az Actio Catholica nem folytathat semmiféle politikai tevékenységet. Ezt nem is tette, nem is fogja tenni, mert saját küldetését árulná el, ha politikával foglalkoznák.

Fokozódik a harc irama a keleti hadszíntéren

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli: Nikopol térségében a német csapatok továbbra is elhárító harcban állanak a déli irányba előretörő bolsevistákkal.

Kirovograd és Belaja-Zerkov közötti harctérségben a német csapatok több szakaszon előre törtek, szétverték ellenséges harcscsoportokat és 45 páncélos szétlő lövése mellett továbbra visszavetették az ellenséget. Más helyeken a bolsevisták helyenkénti támadásai sikertelenek maradtak.

A Pripjed déli területén levő mocsarakban tegnap is változatokban gazdag küzdelmekre került sor előretörő és támadó ellenséges csoportokkal. A német ellentámadások jó eredménnyel jártak.

A Berezinától délre és Vitebszknél a német csapatok szívós ellentállásán meghiúsultak a bolsevisták újabb áttörési kísérletei. Az ellenség a küzdelmek során súlyos veszteséget szenvedett. A támadások elhárításában lényeges és hathatós része volt a német légierőnek és a tüzérségnek. Az elhárító csaták térségében Neveltől északra, Sztaraj-Russziától délre, valamint az Ilmen-tó és a Leningrad-Plesau vasutvonal között az ismételt és páncélosoktól támadott szovjet támadásokat a német csapatok egyrészt ellentámadással, másrészt utóharcokban az ellenség súlyos veszteségével elhárították.

Két szovjet zászlóalj elpusztításánál különösen kitüntette magát a Geihe főhadnagy vezérése alatt álló a 48. számú vadászrezreg 13. százada.

Az Ilmen-tó és Leningrad térségében

ségben lefolyt küzdelmekben kiválóan érvényesült a Frankovitz vezérezredes parancsnoksága alatt álló 215. számú württemberg-baadeni gyalogos hadosztály, valamint melléje rendelt és Schaarnschmidt őrnagy vezérése alatt álló 32. számú vadász ezred első zászlóalja.

Nettuno hídfőjében a nap kölcsönös felderítő és előretörő harctevékenységben telt el. Az Aprilia-tól északra fekvő hegykatlan tisztogatása során a német csapatok fölmorzsoltak egy ellenséges ezredet. A hadifogságba esettek között volt 19 angolszász tiszt. Elpusztult 11 ellenséges páncélos és 2 páncélos gépkocsi. Két páncélos és számos nehéz gyalogsági fegyver sértetlenül zsákmányul német kézre jutott.

A déli arcvonalon az ellenség erős tüzérség támadással tegnap a Cassinó-hegytömböt, hogy áttörést érjen el. Az ellenség újból betört a várostól északra, de a német csapatok azonnali elszánt bátorsággal ismét visszaverték és visszavetették az ellenséget kiindulási állásaiba.

Német csatarepülők elmúlt éjjel kiadós sikerrel megtámadták Nettunó kikötőjében az ellenség hajókirakódásait. A ledobott bombák nyomán fölrobbantak lőszer-halmok és tüzek keletkeztek.

A megszállt nyugati területek fölött elpusztult 11 ellenséges repülőgép.

Ellenséges zavartkeltő repülők elmúlt éjjel bombákat dobtak le a Ruhr-vidék és Berlin területére.

Német csatarepülők elmúlt éjjel megtámadták kijelölt célpontokat Anglia délkeleti részén.

A Vatikán nem hisz a bolsevistáknak

Bern, febr. 7.

Berni jelentés szerint a „Basler Nachrichten” foglalkozik a Vatikán és a szovjet viszonyával s megállapítja, hogy a szentszék nem egykönnyen téríthető meg, illetve, nem egykönnyen vehető rá más meggyőződésre a szovjettel szemben. A Vatikán nem igen ad hitelt a bolsevisták pálfordulásáról terjesztett híreknek, minthogy igen jól értesült világ eseményei felől és ismeri azoknak a papoknak és püspököknek neveit, akiket Oroszországban le-mészároltak. A szovjet vezérek husz éven át harcoltak a kereszténység ellen, s minden igyekezetük a csa-

lád szétrombolására és a világforradalom kihozzátására irányult. A bolsevik vezérek nem tagadták magukat sohasem, egyházellenes törvényeiket nem vonták vissza, s továbbra is érvényben vannak a szovjetben az egyházellenes intézkedések.

Sztrájk Skóciában

Amszterdam, febr. 7.

Londoni hír szerint egy nyugatskóciai nehézipari üzemben bérkövetelések miatt sztrájk tört ki, amelyben eddig tízezer munkás vett részt. Szerdán valószínűleg az üzem egész személyzete beszünteti a munkát.

Diplomáciai összeköttetés megszakítása

Gefn, febr. 7.

A svájci sajtó híradása szerint az argentin kormány megszakította a diplomáciai összeköttetést Romániával, Bulgáriával, Magyarországgal és a vichy-franciai kormánnyal.

Szardinia bekebelezése

Róma, febr. 7.

Anglia egyik háboru utáni terve, hogy Szicília és Szardinia szigetét elválasztja az anyaországtól és az angol impériumhoz csatolja. Kikötőit repülőgép anyahajók támaszpontjának szánták.

Szardinia szigetére már ki is neveztek Pinna angol tábornokot mint, főbiztost.

Csatay beszámolója

Budapest, febr. 7.

Csatay honvédelmi miniszter a képviselőház honvédelmi bizottságának ülésén kimerítő beszámolót adott. A beszámoló fölölelte a honvédelmi miniszter ügykörébe tartozó összes időszerű kérdéseket. Megbeszélésre kerültek a közelmúlt eseményei.

A semlegesség őrei

Stockholm, febr. 7.

Roosevelt, a legutóbb tartott sajtóértekezleten kijelentette, hogy az USA és Anglia szigorú őrei annak, hogy Spanyolország betartja-e semlegességét. Spanyolország ugyanis, mint nem hádviselő állam átitert a semlegességre és annak betartását két nyugati hatalom ellenőrzi.

Gyilkossági kísérlet

Genf, febr. 7.

Darland a franciaországi rendőrigazgatóság főtitkára ellen tervezett merényletet fedeztek föl. Az összeesküvők csoportja volt francia tisztokból, régi és újabb kommunistákból áll és azok vezetője egy zsidó. Az „Oli” híradása szerint az összeesküvők nagy részét már elfogta a rendőrség. A többi kézrekerítésére az erélyes nyomozást megindították.

Bolsevista propaganda

Vichy, febr. 7.

Vichyből érkező jelentések szerint André Marthy francia kommunista vezér Északafrikában előadást tartott a kommunista párt vezérkara előtt. Az ülésen 29 képviselő és 150 kommunista agitátor vett részt, akiket az amerikaiak a közelmúltban bocsátották szabadon a gyűjtőtáborokból. Marthy előadásában kifejtette, hogy a bolsevista világforradalom megvalósításának keretében a francia kommunisták előkészítik a hatalom átvételét Északafrikában is.

Igy beszélj hazádról!

Ki ne tudná, hogy ki s miféle ember a diplomata? Legalábbis annyit mindenki tud róla, hogy rendszerint elegáns, kitűnő modoru társaságbeli uriember, aki hazáját külföldön hivatalból képviseli.

A lexiconok-többet mondanak: „Diplomata az, aki diplomáciai működést fejt ki.” — „Diplomácia az érdekaknak és nemzetközi kapcsolatoknak tudománya.” — Követ: diplomáciai megbízott, akit a király vagy valamely állam feje küldött ki, hogy képviselje őt és tárgyaljon az ő ügyeiben. Minthogy urának személyét képviseli, idegen udvaroknál nagy megbecsüléssel és pompával szokták fogadni.

Szóval ez a hivatásos diplomata. De nemcsak hivatásos diplomaták vannak, mert külföldön tulajdonképpen mindenki hazáját képviseli. Ilyen esetekben senki sem csak egy ember, hanem valamivel több. Magyar ember, horvát ember, vagy német ember... Még ha akarná, sem tudná levétközni nemzetiségét, mert nem csak őt magát látják benne, hanem nemzetét is!

Tehát akarva, vagy nem akarva: mindenki diplomata. Jó vagy rossz diplomata — de diplomata! Aki azonban szereti hazáját, az igyekszik azt méltón és okosan képviselni, tehát igyekszik jó diplomata lenni.

Mint minden, számra nézve kis nemzet fia, a magyar ember is általános műveltségre törekszik. Arra, hogy ismerje a nagyvilág kulturáját, múltját és jelenét. A középiskolás diák tanul latinul, esetleg görögül, azután számtan, mértant, kémiát, történelmet, irodalmat, egészségtant, modern nyelveket... Mindenhez hozzá tud szólni, mindenről tud valamit, konyit négy — öt élő és holt nyelvhez, ismeri nagyjából a földgömböt s a fontosabb statisztikai adatokat. És nem egyszer elcsodálkozik a nagy nemzetek fiain, hogy azok milyen keveset tudnak hozzá képest és főként mennyire nem ismernek minket...

Ez valóban így van, mert nekik, a hatalmas nagy nemzetek fiainak nincsen szükségük az „általános műveltség” nagy szellemi luxusára. Ők elsősorban és leginkább saját kulturájukkal foglalkoznak, abban mélyednek el. Náluk a műveltség első alpfeltétele saját nyelvük, történelmük, irodalmuk, földrajzuk, politikai és gazdasági berendezésük tökéletes ismerése s aztán a szak-képzettség azon a pályán, amelyen működnek. Boldog emberek, mert nem kell a fejüket teletömniök a legkülönbözőbb irányu tudással, ami arra vezet, hogy az alapfogalmaknál nem igen juthat messzebbre az, aki a körülhatárolhatatlan „általános műveltségre” törekszik s végül saját nemzetének kulturáját is csak felületesen ismeri.

És éppen mi, akiknek oly nagy szükségünk lenne arra, hogy jó diplomaták legyünk, talán többet tudunk mondani a külföldinek az ő kulturájáról, mint a sajátunkról, vagy a köztűnös összefüggéséről...

Jó diplomata és jó tanító légy, ha jó magyar akarsz lenni!

Mikor van alkalma az embernek, hogy hazáját, mint önkéntes diplomata szolgálja! Azt válaszolhatjuk a kérdésre, hogy alkalom ugyszólván sohasem hiányzik. Néhány példát mindjárt fel is sorolhatunk.

Sétálsz egy idegennel az utcán és az idegen rá akar gyújtani szivarjára. Te, mint udvarias magyar

A legnagyobb államfenntartó erő

Kállay Miklós nagyjelentőségű szótartott. A beszédből az alábbi kiemelkedő részleteket idézzük.

— Mind a ruszinok, mind a máramarosi románok a határainkon túli elnyomás ellen menedéket és szabadságot keresve jöttek és sorakoztak a magyar állam és hatalom védelmére. Számukban nem fogyatkoztak, népi jellegükben nem veszítettek, hanem számban, népi erejükben, vallásukban nemcsak megmaradva, de megerősödve éltek évszázadokon keresztül együtt a magyar állam kebelében.

— Soha ellenséggel a magyarok ellen nem szövöttek, — de mindig hű segítőiársai voltak a bármely oldalról jövő támadás ellen — hogy a magyar végeknek leghűségesebb őrzői voltak és csodálatos tény az, hogy a magyarság elnyomói ellen indított szabadságharcokban — legélesebb példára Rákóczi szabadságharca — a „gens fidelissima” nevet vívták ki maguknak. A 48-as szabadságharcokban is Máramaros nemes románsága és Kárpátalja rutén népe a leghűségesebb katonája volt Kossuth Lajosnak.

— Ez bizonyítja azt is, hogy ezen a földön csak a magyarság tudott a nemzetiségekkel együtt élni, államot alkotni — mert ezen a földön csak a magyar államiság tud és tudott tartósan békét, biztonságot nyújtani.

— A magyarságnak van egy tulajdonsága, ami semmi más népben nincs meg: az, hogy szeretni tudja a másfajtájakat is. Ez a legnagyobb magyar államfenntartó erő. Aki ezt a magyarok részéről nem gyakorolja, az elárulja a nagy magyar gondolatnak, aki ezt a nemzetiségeink közül nem

érti meg, az elárulója sorsának és elárulója az emberi nemességnek.

— Bármit is próbálnak hiesztelni rólunk, történelmünket nem ismerő, vagy azt ferdítő ellenfeleink és bármiképpen is próbálják lemosolyogni az ezer évre való hivatkozást, a mai nagy világégésben és világválságban az egyedüli pozitívum, ami a Kárpátmedence kérdésének megoldásánál szóba jöhet, a magyar ezeréves múlt, annak tárgyilagos kritikája és abból a mai kor nemzeti- és szociális szemléleteinek megfelelően levonható konzekvenciái. Ide tartozik az önrendelkezés fogalma is.

— A magyar államalkotás és kormányzás művészete mindig kereste és megtalálta azokat a formákat, amelyekben vezetése alatt a Kárpátmedence népeinek együttélése, fejlődése biztosítva van.

— Az elmondottakból egy tanulság van. Magyarország nélkül, a magyar nép vezető szerepe nélkül államot ezen a csodálatosan egységesnek kiszabott földön alkotni nem lehet. Jöhetnek átmeneti események, jöhetnek alakulások, de ezen az igazságon változtatni senki sem tud. Aki ezt megkísérli, az mind kudarcot fog vallani, fejjel megy a falnak.

— A legnagyobb biztosítékunk pedig az, hogy ez így volt, ennek így kell lenni, mert ez az igazság, ez a jó és másképpen nem lehet. És hogy minő elhivatottsággal képviseli a magyar nemzet ezt a szellemet, mutatja minden igyekezete, amellyel a független Horvátországgal és Szlovákiával népeink évezredes barátságát szellemében keresi az együttélés útjait.

Komoly szénbányász-sztrájk

New York, febr. 7.

Stockholmi hír szerint az amerikai szén-sztrájk komolyra fordul. Az United Press a nemzeti szentemelés összeomlásának és a hadiiparra mért súlyos csapásnak mondja a sztrájkot, amely miatt az acélpár rövid időn belül már kénytelen lesz szüneteltetni a nagyolvasztókat és üzemeket. Birminghamben több üzemnek már csak egy napra fűtő-

ember, aki sohasem felejté el, hogy küldetésben jársz: tüzzel kinálad meg az idegent. Ne benzines öngyújtót vigyél ilyenkor magaddal, hanem gyufát. Mert, ha gyufa van nálad és azt lobbantod az idegen szivarja vagy cigarettája alá, alkalmasd van elmondani, hogy a világot ezzel a nélkülözhetetlen kis szerszámmal magyar ember ajándékozta meg: Irinyi János, aki 1836-ban szerencsés ötlettel tökéletesítette az addig tűzveszélyes és kezdetleges foszforos gyufát.

Idézd a nagy francia történetíró, Michelet szavait: „Vajjon lesz-e módunkban valaha is leróni a civilizált nemzetek hálóját a magyarsággal szemben, mely évszázadokon keresztül védelmezte vére hullásával a Nyugatot a barbár Kelettel szemben. Mialatt a magyarság földjét sivataggá tették, a francia keretek dusan virultak és amíg e hőselkü nép kipusztult, Provence-ban édesen szólt a trubadurok éneke...”

Szóval, az alkalom nem hiányzik,

anyaga van. New Englandban. Detroitban és Pittsburgban a szénhiányt már a polgári lakosság is érzi. New Yorkban a polgári szükséglet már csak két-három napra elegendő. A tüzelőanyaggazdálkodás kormány-megbizottja lefoglalt kétféle millió tonna vasúti szállítás alatt álló barnaszén. Elrendelte továbbá, hogy nem kaphat további szállítást egyetlen fogyasztó sem, akinek több, mint tiznap szénkészlete van.

hogy diplomata légy. Ha külföldön élsz, külföldi barátaid vannak, akiket érdekel: milyen nemzet az, amelynek fia vagy. Ha utazgatsz, idegenekkel beszélgetsz, léptennyomon, akik éppen tájékozatlanságuk miatt érdeklődnek a nagy hírű magyarság felől. Igyekezz, hogy válaszolni tudj kérdéseikre s ne sülj bele a szerepbe, mint egy rossz színész.

A nagyvilág jól ismeri a magyar „speciálításokat”: a paprikát, a tokaji bort, a Hortobágy romantikáját, a barackpálinkát... Jó, hogy ismeri, de a baj az, hogy főként ezeket ismeri és sokkal kevesebbet tud arról, ami nemzetünk legnagyobb értéke: nagy kulturánkról, ezeréves múltunkról, történelmi hivatásunkról, a sajátos magyar szellemről, nagy tudósainkról, íróinkról.

Aki jó tanítója és diplomatája hazánknak, az mindent elkövet, hogy megismertesse mindenki a világ nagyjainak elismerését a magyarság iránt.

HIREK

Vasárnap	Febr. 29 nap
6	Kat. B. Hetvenedv. Prot. Dorottya
Hétfő	Kat. Romuald ap. Prot. Tódor
Kedd	Kat. M. sz. János Prot. Aranka
Szerda	Kat. Alex. Cirill Prot. Abigél
Csütörtök	Kat. Skolasztika Prot. Elvira
Péntek	Kat. Mária meg. † Prot. Bertold
Szombat	Kat. Hét szervita Prot. Lidia

Időjárás: Hideg, csapadékos. Február 6-án a nap kel 7:06 és nyugszik 16:51, február 12-én 6:57 kel és 17:01 órákor nyugszik. 19 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 1-én 8 óra 8 perckor. Holdtölte 9-én 6 óra 29 perckor. Utolsó negyed 17-én 8 óra 42 perckor. Újhold 24-én 2 óra 59 perckor.

Ma a Korona (Scheer) gyógy-szertár Göringgasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszerár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Jasznic Milán, lakik Horthy Miklós ucca 28. szám alatt.

Műkedvelő előadás Bókán. A BMKSz bókai fiókjának ifjusági alosztálya januárban két ízben műkedvelő előadást rendezet. Előadásra került; a „Fogyókúra” „Csokoládé” „Aranykalászkok” és „Ki a legény a csárdában” című színdarabok. Szerepeltek Márton József, Berese Annuska, Nedecký Mihály, Koszó Mihály, Sztás Hermina, Szén Anna, Márton Rozália, Fodor Verona, Fejes Vicus, Sári Ferenc, Hódi János, Barát János, Keresztény György, Sztás Lajos, Sztás Mihály, Kaslik Katica, Németh Tamás, Kaslik István, Németh Kálmán, Németh István, Hartig Berci, Németh Margit, Ricza Ilona, Sári Verona és Márton Katalin. A közönség sűrűn felhangzó tapsal jutalmazta a színjátszók nyújtotta szivderítő mulatságot. A rendezést Hartig Albert tanító vállalta, amiért elismerés illeti.

Elitelték, mert nem természetelt olajosmagvat. Hódmezővásárhelyről jelentik: Kérdő Bálint gazdálkodót ezer pengőre itélték, mert elmulasztotta az olajosmagvak termesztését, holott az kötelező. Ez az első ítélet olajosmagvak nem termesztése miatt.

Anglia a háboru után is fenn-tartja az adagolási rendszert. Zürich jelentés beszámol arról, hogy a brit háborus kabinet egyhangulag elhatározta a következő hadigazdálkodási rendszabályok fenntartását a háboru utáni időkre is. 1. Az élelmiszerek adagolását. 2. A ruházati cikkek adagolását. 3. A tömegárak ellenőrzését. 4. A tőkevitel ellenőrzését. 5. A belföldi piac ellenőrzését. 6. A szállítóeszközök latbavetésének ellenőrzését.

zését. 7. Uj vállalatok alapításának engedélyhez kötését. 8. Az ipari termelés kontingentálásán.

Felhívás hirdetőinkhez. Vidéki hirdetőink nem ismerik hirdetési tarifánkat ezért tévesen küldik be a díjakat. Ezuton figyelmeztetjük, vidéki hirdetőinket, hogy egy kockás hirdetés 90 dinár és két kockás hirdetés 170 dinár.

A becskerekai rendőrelőjáróság a Kreiskommandatura hozzájárulásával a következőket közli: a ház tulajdonosok vagy pedig házgondnokok azon esetben is tartoznak minden változást bejelenteni a Rendőrelőjáróság bejelentő hivatalánál, ha egy lakás vagy lakásrész a Kreiskommandatura vagy a Polgármesteri hivatal mellett működő lakáshivatal rendeletére lenne kiürítve vagy pedig igénybevéve. Az aki ilyen bejelentést elmulasztana a fennálló rendelkezések értelmében meg lesz büntetve.

Rendezte már előfizetését?

Felgyógyult király. A román udvari marsall közhírré tette, hogy a Mihály román királyon végzett műtét kitűnően sikerült. A király már el is hagyta az ágyát és a teljes fölépülés útján halad.

Németek áttelepítése

Berlin, febr. 7.

Még Katalin orosz cárnő idején tömegesen telepedtek le németek a Dnyeszter és Don között. A kitelepített németek száma 1914 ben 600 ezer volt. A mostani népszámlálás adatai szerint ma még 140 ezer német él azon a területen. Azok vissza telepítése is sorra kerül most. A Birodalom Wartheland — Gauba helyezik el őket.

Magyarországra szóló üzeneteknél

Kérjük minden alkalommal a pontos címet is megadni (ucca, házszám, foglalkozás, kinél lakik, továbbá tanya, pusztá és utolsó posta) ugyszintén az üzenet feladójának pontos címét, minderre azért van szükségünk, mert az illető címére egy lappéldányt küldünk, amelyben az üzenet van, külön árusításra oda lapot nem küldünk.

Az üzenet ára 10 szóig 80 dinár ebbe nem számítandó bele az ucca, házszám egyszóval a közlelbbi cím, csak a név és város vagy község nevét ahová az üzenet szól, minden további szó 10 dinár. Kérjük az üzenetet minél rövidebbre írni.

A Magyarországra szóló előfizetéseket kizárólag csak Mara Jenő a Torontál budapesti képviselőjénél Budapest II. Fő ucca 8. II. emelet 2. lehet eszközölni. Az előfizetni óhajtó vegyen bármely posahivatalnál kapható bianco csekklapot és azt töltsse ki megjelölve az 54.598 csekkszámot.

Mussolini sokat dolgozik

Róma, febr. 7.

Mussolini északolaszországi főhadiszállásán járt egy német haditudósító. A fasiszta köztársasági kormány székhelyéről csak annyit árul el, hogy az egyik alpesi tó mellett van és a házat, amelyben Mussolini hivatali szállását felütötte, pálmákkal és más egzotikus növényekkel teli park veszi körül. A Duce világos-

szürke egyenruhát és fekete fasiszta inget visel. Mussolini elsősorban az új hadosztályok megszervezésével foglalkozik, amelyeket fasisztákból és volt milicistákból állítanak össze. A munkában főmunkatársa Graziani tábornagy, nemzetvédelmi miniszter, továbbá Albonetto ezredes, aki a keleti arcvonalon egy feketeinges zászlóalj parancsnoka volt és súlyosan megsebesült.

Drága hamisítvány

A párisi árverési csarnokban, a Hotel Drouot-ban újabbán különösen nagy vetélkedés folyik ismert egyének, történelmi nagyságok kéziratáért. A közelmúltban itt került kalapács alá Robespierre egy „Végrendelet” című írása, amelyért 40.000 frankot fizetett ki egy műgyűjő és pedig azért, mert jól tudta, hogy az — hamisítvány. A hamisítást ugyanis Prosper Merimée, francia író és költő követte el.

Ennek történetét maga a költő mondta el egy régi barátjához intézett levelében. Prosper Merimée nagy különcök között élt Párisban. Akkor jött fel vidékről, ahol hiába próbált kenyérkeresethez jutni. Ekkor még sem ügyvédi oklevele, sem irodalmi próbálkozásai nem biztosították megélhetését. Most már csak abban a melegen ajánlólevélben bízott, amelyet Cuvier-höz, a nagy természetudóshoz kapott. De nem volt szerencséje. Cuvier igen ridegen fogadta és nem is tett érdekében semmit. Prosper Meriméennek akkor mentő ötlete támadt. Tudta, hogy Cuvier szenvedélyesen gyűjti a régi okleveleket, pergameneket. Vagyont képes áldozni egy-egy ritkaságért.

A későbbi szenátor és jeles író kerített tehát egy foszladozó, megsárgult csomagoló papirhoz hasonló papírt és erre erősen felhígított tintával, régies írással, fellengős nyelvezettel ráírt egy politikai végrendeletet, bölcselkedő önvallomást. A „végrendeletre” ráhamisította Robespierre nevét és a hitelesség kedvéért az egész írásművet Thermidor 9 éről, a városházáról, a Hotel de la ville-ből keltezte. Amikor ismételtén fölkereste Cuviert, mintegy véletlenül megmutatta neki a régi okmányt. Cuvier, amint meglátta, izgatottan kérdezte, hogy mennyiért adná el neki.

A fiatal Merimée szerényen megjegyezte, hogy ő szívesen lemond az okmányról, ha Cuvier valamilyen állásba juttatja őt. Nem tellett bele huszonnég óra és a költő már állami szolgálatba jutott. Amikor Merimée kissé megmelegedett helyén, nevetve mesélte el társainak, hogy minek köszönheti kenyérét. Cuviernek is fülebe jutott a csíny és bár nem tett lépéseket Merimée elbocsátatásáért, de ezt a felültetést soha nem bocsátotta meg a Carmen írójának és sokszor érezte vele nehezteletését.

MAGYAR GAZDASÁG

A TOJÁS BELSEJE

Ez is igen fontos része a tojásnak. A peteszíkhártya felett közvetlenül találunk egy higabb réteget, ezt egy sűrűbb követi. A tojás hossz tengelye körül találunk egy zsinórszerűen csavarodott 1 mm vastagságú, kívül ragadós, tapadós anyaggal körülvett zsinórt, melyet népies nyelven is jégzsinórnak nevezünk. Ez mindkét részével körülvészi a tojást és végeivel, melyek kitéremkednek, a tojás tompa és hegyes végéhez tapad. Tenyésztojást azért nem ajánlatos kocsin, rázos alkalmatlanságon szállítani, mert a jégzsinór könnyen leszakad és akkor a tojás már keltetésre nem alkalmas. Szállítás után a tojásokat meg kell pihentetni, hogy az egyes rétegek megint megfelelően elhelyezkedhessenek.

A tojás fehérje különböző hőhatásokkal szemben különböző halmazállapotokat vesz fel. 57 C°-nál megolvad, 71 C°-nál megkeményedik, 100 C°-nál szétpuffad és szaruszerű anyaggá alakul.

A tojásfehérje többféle fehérjét tartalmaz; ovoalbumint, conalbumint és ovomucint. Az ovoalbumin van a legnagyobb mennyiségben benne.

Az egész fehérjét, melyet a tojás csőmirigy tartalma termel, a tojástartóban (uterusban) képződött hártya tartja össze, mely a tojás tompábbik végén kettőzött és az u. n. légürt alkotja, mely a tojás állása szerint mindig nagyobb lesz. Ebből is megállapíthatjuk a tojás frissességét, mert a kitojt friss tojásban légürt nincs.

A KAKASHÁGÁS

A tojás forgatásakor a tojássárgája elmozdul és a jégzsinór megcsavarodnak, de a „tojás szeme”, a kakashágás mindég a legmagasabb pontra törekszik és így a koflós alatt mindég a legmelegebb helyre kerül. A tojást tehát, akár a tyuk maga forgatja meg költés alatt, akár géppel költetünk, mindég meg kell forgatni; ha ezt már a megültetés előtt nem tettük meg, akkor abból a tojásból csirke nem lesz.

A tojásfehérje vegyi összetétele 85% viz, 12% fehérje, 0.30% ásványi anyag és a 2.70% nitrogénmentes anyag.

A fehérjét is egy külön hártya veszi körül ez a tojás tompábbik végén kettős. Ha a tojás áll, akkor a kettős hártya közé levegő hatol; minnél idősebb a tojás, annál nagyobb a jelzett légürt. Eppen a légürt nagyságából következtethetünk a tojás frissességére.

A baromfitojás legértékesebb része a fehérje állománya.

A TOJÁSHÉJ

Amilyen fontos szerepet játszik a tojásnál annak sárgája, fehérje, olyan fontos a külső, vagyis harmadik védőburok: a tojás héj. Ez a belső lágy részeket tartja össze. Ezt a tojás héjat a baromfi uterusában lévő mézmirigyek termelik, a héjban 93.70% szén-savas mész van, de van benne szén-savas magnézium és foszforsavas mész

is, továbbá szerves anyag. A tojás héja igen fontos szerepet játszik és az a tojás, mely héj nélküli, tenyésztésre nem való. A tojás héja a tojásnak a világrajötte pillanatában, a szabad levegővel érintkezve, keményedik meg.

A szabályszerű tojás héjnak teljesen simának, fényesnek kell lenni. Lehetnek rajta mészlerakadások, de akkor tenyésztésre már nem alkalmas. A tojás héját kívülről egy lehelletszerű anyag, szabad szemmel nem látható hártya veszi körül (cutikula), mely csak a levegőt ereszt át. Ez adja meg a héj simaságát és ebben van a héj-szineződést előidéző anyag.

A héj színe változik a fajták szerint. Az európai fajták, tojó fajták, tojásai fehérszínűek, az ázsiai husfajták tojásai sárgaszínűek, vagy barnásak, esetleg vöröses szineződésűk. Bizonyos vidékeken csak bizonyos színű tojásnak van piaca; békében a francia piac a fehér, az angol piac a barna tojásokat kereste. A tojásrakás fokozódása esetén a tojás színe halványodik. A koratavaszi tojások halványabbak, mint a későbbiek. A gömbölyű tojások sötétebbek.

A tojás héj vastagsága sem egyenletes, a téli tojások héja vékonyabb, mert ilyenkor az állatok táplálása is gyengébb, de még a hideg miatt is. A túltáplált egyedek tojása vastagabb héjú. Ezt a zöldtakarmány etetésével ellensúlyozhatjuk.

A tojás héj, különösen a vékony, nagyobb mértékben párologtatja a vizet, könnyebben törik és a párolgás következtében a pergamenthártya megvastagszik. Ezáltal a kis csibe nehezebben kell ki, vagy egyáltalán nem tudja a tojás héját áttörni.

Az egyes baromfiak tojásának sulya, nagysága, alakja, színe, stb. részben egyedi tulajdonság részben fajtajelleg.

A tyuktojás átlagosan 45—65 gr. suly között váltakozik. A tojás nagysága és az állattest nagysága között összefüggés nincs, mert közismert, hogy a tojástermő fajták mind kistestűek és mégis legnagyobb tojásokat tojják.

Kor szerint a két éves tyukok tojása a legnagyobb, a fajtákat figyelembe véve: az angol és a francia kitenyésztesüké.

Gyöngytyuktojás: a házityuk tojásánál kisebb, gömbölyűbb, de nagyobb a fajsulya, 45 gr. tompán fénylő, barnás, sárgás vöröses, kemény és vastag héjú. A gyöngytyuk tojásait csak szaporításra használják fel. Franciaországban keresett cikk, bár igen izletes, nálunk még sem keresik fogyasztás céljából.

Pulykatojás: hosszukás, 45 mm átmérőjű, átlagosan 80 gr. nehéz. Alapszíne sárgás, vagy rózsaszínű, szepplős.

Kacsatojás: színük lehet fehér, sárgás, kékes, sulyuk 60—90 gr. Igen izletes, főleg cukrászok keresik, finom sütemények készítéséhez.

Ludtojás: színe fehér, durván szemcsézett, 150—200 gr. sulyú.

Hirdessen a Torontál-ban

Asztalosokat

keres nagyobb üzem Becskereken
Jelentkezni: Pupinova u. 2. sz. alatt

Két forradalom

Mikor Ferenc József király kis vaságán haldoklott, ott a schönbrunni szobában, a trónörökös Károly és Zita főhercegné, nagy fiatalságukban kétségbeesetten tördelték a kezüket: Ur Isten, még ne, ne még... Aztán kinyílt az agg uralkodó szobája: halottaszoba lett belőle és ők ketten lassan emtek végig a nagy galérián. Az udvar mélyen meghajolt előttük. Ők pedig sirva haladtak és fogták egymás kezét. Azóta mindig mentek, sok tévedésen, csalódáson és könnyön át és most érkeztek Schönbrunnba a lépcső aljára.

A kis trónörökös, mint ahogy megtanították, csak egyre szalutálgatott apró gyermekkezével. — De ma nem látják meg, mama — mondotta szomorúan. A megszálló néporség vörös sapkarózsás katonái elfordították az arcukat.

A nyargaló autó a dunamenti Eckartsauba vitte a boldogtalan uralkodót, aki ezentul a Rennerek és Bauerek osztrák államtanácsának védelme alatt áll. Ki tudja meddig, ki tudja mi vár reá?

Desseffy Emil gróf eckartsaui utjáról beszélt. Látszott rajta, hogy ideges, egymásra vetett lábát folyton váltogatta.

— Eszterházy Miklós, Wlassics, Széchenyi és én mentünk el. A hercegprimás utolsó pillanatban lemondott.

— Hogyan szánhatták rá magukat erre a lépésre?

— Az volt a szándékuk, hogy Károlynak a király lemondására irányuló mesterkedéseit meghiúsítsuk és arra vesszük rá Őfelségét, hogy ideiglenesen álljon félre. A király eleinte semmiről sem akart hallani. Azt mondta, ő meg esküdött a magyar népnek; ha mások megszegik az esküjüket vele szemben, ám intézzék el a lelkiismeretükkel, ő nem lesz esküszegő. Magyaráztuk a Felsőnek, hogy miután haduri jogait, fájdalom, máris átruházta Károlyra, jobban biztosítja szegény Magyarország és dinasztiaja jövőjét egy átmeneti félreállításal, mintha görcsösen köti magát a rideg joghoz.

A király dobbantott a lábával és többször ismételte, történnék akármi, nem áll félre. A sorsdöntő lépés sokoldalú megvilágítása azonban mégis megérlelte Őfelségében a meggyőződést, hogy az elkövetett tévedések után, nincs más megoldás.

— És azután? — kérdeztem Desseffy gróftól.

Desseffy megmutatta a hiteles szöveget... Olvasni kezdtem: „Trónraléptem óta mindig arra

törekedtem, hogy népeimet minél előbb a háboru borzalmaitól megszabadítsam, amely háboru keletkezésében semmi részem nem volt. Nem akarom, hogy személyem akadályul szolgáljon a magyar nemzet fejlődésének. Ennélfogva minden részvételtől az állami ügyek vezetésében lemondok és má elev elismerem azt a döntést, mellyel Magyarország jövőjéről államformáját megállapítja.

Kelt Eckersau, 1928 november 13-án.

A képviselőház, a főrendiház összegyűlt és belenyugogott és nem tiltakozott. Az ujság pedig azt írja: „Ünnepe van ma Magyarorságnak.”

Vörös zászlókat vittek és nagy jelzőtáblákat és egy fekete koporsót, amelyre az volt írva: „Meghalt a királyság.”

A szél belefeküdt, mint egy vitorlába és a vászon viháncolva nevetett a felirásán: „Ma délelőtt az Országház-téren kikiáltjuk a köztársaság elnökévé gróf Károlyi Mihályt!”

„Tisztelt Nemzetgyűlés!...“ Hock János, a hirhedt plébános, az ugynevezett Nemzeti Tanács elnöke volt az első szónok. Hogy kihez intézte beszédét, nem tudni.

Ezután Károlyi Mihály emelkedett szólásra. És beszélni kezdett sajátságos, ijesztő hangjával, amelyet hibás szájából lök fel ezüst szájpapírára és az orrában képez át szavakká. Kihirdette a Habsburg-ház trónvesztését, szavalt a wilsoni szent elvekről, a népek szövetségéről, önmegelégedési jogáról, az örök békéről és pátoszos dadogással mondotta: „... csakis a szenvedéseken át, csakis a háboru vértengerén át érheték meg Európa népei és érhetne meg így a magyar nép is azt, hogy igenis csak egy program van: és az a pacifista program, ma nemcsak egy szűkebb program, hanem egy világprogram... Ebbe a világprogramba a magyar államnak, a magyar nemzetnek, a magyar fajnak is bele kell kapcsolódnia, mert csak az a nemzet fog haladni, amely bele tud kapcsolódnia, bele tud illeszkedni abba a világprogramba, amely egy szóval kifejezve: Pacifizmus.”

Olyan tragikus az óra és kinomban mégis nevetni kellett. Ennél ostobábbat még nem mondott szánalmas emberi dadogás a földön és gonoszbbat is aligha, mert hiszen míg ő pacifizmust szaval, az állig felfegyverzett militarizmus özönlő áradásban tör be Magyarországra.

És gyalázatunkra most nem akadt egy magyar mozdulat, a

mely önvédelemből torkára forrasztotta volna a szót. A magyar parlament ünnepi termében. Lenin ágense kényelmesen kibonthatta a bolsevizmus zászlaját, megfújhatta a szociális forradalom eljövételét, mialatt kinn az Országház-téren Jászi Oszkár kíséretében Lovászy Márton és Bokányi Dezső hirül vitték a népnek, hogy a Nemzeti Tanács kikiáltotta a köztársaságot. A kölépcső pihenőjén Károlyi Mihály is szónokolt. Lent a téren pedig: Landler Jenő, Weltner Jakab, Buchinger Manó, Böhm Vilmos és Presz Mór dicsőítették a köztársaságot... Nem volt közöttük egyetlen magyar sem. És ez mind ennek a megvallása volt! Fenn az álarc: Károlyi Mihály, alatta az igazi arc: egy idegen faj, a mely tudtul adta uralmát.

Károlyi Mihályt pedig senki sem kiáltotta ki a köztársaság elnökévé. A szociálisták nem akarták. Hát már nem lenne szükségük rá? Máris fölösleges lett? Kárpótlásul aztán Kunfi megparancsolta a nemzetőröknek, emeljék vállukra a hazaárulót. Így vitték ki Károlyt a kirendelt munkásszervezetek sorfala közt a térről. A fehér ponyvákat pedig, amelyekre az volt írva: Kikiáltjuk ki Károlyi Mihályt a köztársaság elnökévé, — csendesesen begöngyölték.

A vidékről véletlenül odavetődött néhány parasztagda kopogós csizmában, hallgatagon ment a Belváros felé. A városi néppel szemben ők képviselték egymagukban a nagy Magyarországi népet.

Aki elmondta nékem, hogyan volt, jó darabon követte őket. A parasztlak sokáig mentek szótlanul. Aztán végre az egyik öreg gazda meggondoltan, lassan odaszólt a többihez:

— Hát szép dolog ez a köztársaság, de már most azt szeretném tudni ki lesz a király?

(Folytatjuk).

Özv. Babos Mihálynénál, Debelyácsán mag- és takarmánycsicsóka kapható. 139

Hajóforgalom Belgrád—Beckerek vonalon.

A hajó Belgrádból - Beckerekre érkezik február 9-én este 7 órakor, Beckerekről - Belgrádba indul február 10-én 7:30 órakor.

Érkezés Belgrádból 3-szor hetenként és pedig hétfőn, szerdán és pénteken. Indulás Beckerekről kedden, csütörtökön és szombaton, mindig reggel 7:30 órakor.

Ki: hajók szövetségének kirendeltsége Beckereken (a nagyhidnál) 137

Hirdelmény

A becskereki állami kertészetnek szüksége van kertivetemények termesztésében jártas **kertészre**.

Okmányokkal felszerelt ajánlatok a Kerületi előjáró ág mezőgazdasági osztályánál Beckerek 61. számú szobában nyújtandók be.

A Kerületi előjáróság mezőgazdasági osztálya

Kétlovas 135
stráfkocsi eladó.
Orcsik Mátyás, Banatszka u. 48.

GYALUPAD
helyszűke miatt **eladó.**
Voja Tankoszyta utca 3. sz.
(Lehmann-telep) 136

Ujságkihordót és rikkancsokat keres a „TORONTÁL”
Sepp Kraft (Zápolya) utca 3. szám

Gyermek sportkocsi eladó. 134
Megtekinthető:
Gy. Szmederevszka (Laudon) u. 7.

A vasuti menetrend

Érvényes 1943 november 1-től

Nagybecskerekrekről indul:

Belgrádba 6.24, 17.07.
Gyálára 18.20.
Csókára 10.21, 18.20 (Dragutinovo átszállás).
Kikindára 10.21, 18.20.
Versecre 3.42, 17.20.
Széchenyire 3.42, 13.22, 17.20.
Jasa Tomity—Nincsitevo 3.42, 17.20.
Knityaninra 2.52, 17.07.
Kláriára 6.10, 18.16.
Csösztelkre 12.56.
Szőregre 10.21.

Nagybecskerekre érkezik:

Belgrádból 9.48, 22.06.
Gyáláról 6.03.
Csókáról 6.03, 16.51 (Dragutinovo átszállás).
Kikindáról 6.03, 16.51.
Szécsányról 5.40, 9.05, 18.15.
Versecről 9.05, 18.15.
Jasa Tomityról—Nincsitevőről 5.40, 18.15.
Knityaninról 20.29, 9.48.
Kláriáról 5.55, 19.26.
Csösztelkről 16.55.

A szerkesztésért és kiadásért felel:

Üzvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beckerek (Nagybecskerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.